

13/2004. (VII. 21.) KvVM rendelet

a Sóshartyáni Hencse-hegy Természetvédelmi Terület létesítéséről

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 24. § (1) bekezdés *a*) pontjában, valamint 85. § *b*) pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § Védetté nyilvánítom Sóshartyáni Hencse-hegy Természetvédelmi Terület elnevezéssel a Sóshartyán 043/1 a-h ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számú, összesen 104,7 hektár kiterjedésű területet.

2. § (1) A Sóshartyáni Hencse-hegy Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelését a természetvédelmi kezelési tervben foglaltaknak megfelelően - a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: igazgatóság) látja el.

(2) A Sóshartyáni Hencse-hegy Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési tervét e rendelet *melléklete* tartalmazza.

3. § Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Melléklet a 13/2004. (VII. 21.) KvVM rendelethez

A Sóshartyáni Hencse-hegy Természetvédelmi Terület természetvédelmi kezelési terve

1. Gyakorlati természetvédelmi célkitűzések

Őrizze meg:

- a területen élő védett és fokozottan védett fajok által reprezentált, országos szinten is egyedülálló életközösséget,
- a védett és fokozottan védett fajokat, növelje állományukat, egyedszámukat, populációik életképességét, különös tekintettel a főt boglárka (*Plebejus sephirus*) és tápnövénye, a szártalan csüdfű (*Astragalus exscapus*), valamint a nagyfoltú hangyaboglárka (*Maculinea arion*) és tápnövénye, a kakukkfű (*Thymus sp.*) tekintetében,
- a természetes és természetszerű élőhelyeket, társulásokat, növelje ezek területi kiterjedését, a termőhelynek nem megfelelő, nem őshonos, vagy invázív fajokból álló életközösségek és mesterségesen kialakított ültetvények területének csökkentése mellett,
- a terület kiemelkedően magas biológiai sokféleségét a termőhelynek megfelelő, őshonos fajok tekintetében,
- a jellegzetes földtani képződményeket és természetes felszínformákat, továbbá küszöbölje ki a talajdegradációs folyamatokat, és biztosítsa a terület további, természetvédelmi célú kutatását és fejlesztését.

2. Természetvédelmi stratégiák

- A gyepek értékes életközösségeinek megőrzése, a védett és fokozottan védett állat- és növényfajok egyedszámának, állományának fenntartása és erősítése természetvédelmi kezeléssel és hagyományos területhasználati módok visszaállításával.
- Mintaterületek kijelölése a gyepek legeltetésére leginkább alkalmas állatfajok kiválasztása és az optimális legeltetési mód megállapítása céljából.
- Nem őshonos fafajokból álló erdők termőhelynek megfelelő őshonos fafajokkal történő átalakítása és tartamos erdőhasználattal való megőrzése.

- Az őshonos fafajokból álló erdők biológiai sokféleségének megőrzése tartamos erdőhasználattal.
- Természetvédelmi kezeléseket megalapozó és azokat továbbfejlesztő kutatások végzése.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

- A természetvédelmi kezelési módokra, korlátozásokra és tilalmakra vonatkozó előírásokat - a természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 30/2001. (XII. 28.) KöM rendelet 2. § (2) bekezdés c) pontjában, illetve az R. mellékletének 7. pontjában meghatározottak szerint - a 3.1. és 3.2. fejezet tartalmazza.

A természetvédelmi kezelési tervben nem részletezett, vagy nem szabályozott kezelési előírásokat az igazgatóság egyedi államigazgatási eljárásban határozza meg.

3.1. Művelési ághoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.1.1. Gyepkezelése

- Legeltetéssel (juhval vagy szarvasmarhával, illetve az akácot is lerágó kecskével) csak az üdőbb, természetvédelmi szempontból kevésbé értékes franciaperje-rétek és a gyomos, degradált sztyepp típusú rétek mezofil cserjésedő, illetve akácosodó típusai kezelhetők. A számosállat sűrűség 0,2 számosállat/ha-t nem haladhatja meg.

- A becserjésedő gyeprészekről kézi erővel el kell távolítani a cserjéket. A cserjétől mentesített területeket évente szárzúzással, kaszálással, vagy a legeltethető területeken legeltetéssel kell kezelni. A kitermelt faanyagot, lekaszált szénát a területről el kell távolítani.

- A száraz, illetve sziklagyep jellegű gyepkezelése tilos.

- A gyepkezelés trágyázása, szintetikus szerekkel való gyomirtószere használata és felületvédelem tilos.

- A gyepművelési ágban nyilvántartott, de jelenleg szántóként hasznosított területek gyepképpé történő visszaalakítása érdekében a kaszált gyepkezelésről származó széna laza elterítésével és rendszeres kaszálással vagy szárzúzással kell kezelni e területeket, a termőhelynek megfelelő, természetes állapotára jellemző gyepstruktúra és fajösszetétel visszaállításáig.

- A területen épületet, építményt, kerítést létesíteni, nem gyepgazdálkodásból származó anyagot tárolni tilos. Kivételt képeznek a legelőgazdálkodáshoz feltétlenül szükséges épületek és építmények, amelyek a természetvédelmi érdekeket nem sértve a jelenleg is a biodiverzitás szempontjából degradálódott részeken (pl. akácosok, szántók helyén) az igazgatóság a terület építés céljára való igénybeviteléhez - termőföld más célú hasznosításához - szakhatóságként kiadott engedéllyel létesíthetők.

3.1.2. Erdők kezelése

- Fenyves állományok esetében hosszú távon a célállapot a ligetes, sztyeprétekkel, sziklagyeppekkel váltakozó elegyes tölgyesek kialakítása. A fenyőt fokozatosan vissza kell szorítani, elő kell segíteni a jelenleg elegyként megjelenő tölgyek és a tájra, termőhelyre jellemző elegy-fafajok betelepítését, megerősödését. A fenyvesekben a tarvágás tilos, a fenyveseket vágáskor nélküli erdőként kell kezelni.

- Akácosok esetében - az adott erdőrészlet vágásérettségi korának eléréséig - a fafaj terjedését meg kell akadályozni. Az akácosokat a területen hagyományos vágásérettségi korról kell kezelni. Az akácos erdőrészletek kitermelése után a termőhelynek megfelelő őshonos fafajokkal kell a felújítást elvégezni.

- A cseres-tölgyes és gyertyános-tölgyes állományokban a termőhelynek megfelelő, őshonos fafajokból álló erdő megőrzése érdekében a betelepülő akácot vissza kell szorítani. Ezekben az

állományokban olyan erdőgazdálkodási módot kell alkalmazni, amely biztosítja a folyamatos erdőborítást.

- A kitermelt faanyag száraz- és sziklagyepéken keresztül csak a különösen értékes és érzékeny - a területen az igazgatóság által kijelölt - helyeket kikerülve közelíthető. A tevékenység megkezdése előtt a gazdálkodónak, kezelőnek egyeztetnie kell az igazgatósággal. Ezeken a területeken rakodó létesítése tilos.

- A tisztások kezeléséről az erdőgazdálkodónak és a természetvédelmi kezelőnek - utóbbinak az erdőgazdálkodó előzetes engedélye alapján - együttesen kell gondoskodnia.

3.1.3. Kivett területek kezelése

- Földutak szilárd burkolattal való borítása vagy szélesítése tilos.

3.2. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

3.2.1. Vadgazdálkodás

- A területen csak őshonos vadfajok tarthatók fenn.
- A vadállományt a természetes vadeltartó képességnek megfelelő szinten kell tartani a vadgazdálkodási körzettervben és az üzemtervben foglaltaknak megfelelően.

3.2.2. Közlekedés

- Burkolt és burkolatlan utak létesítése a tervterületen tilos.

3.2.3. Látogatás

- Látogatás során csak a meglévő utakon lehet közlekedni. A tulajdonosok (bérlok, kezelők) számára gazdálkodási, kezelési célból a belépést biztosítani kell.